

Տարեկան դիմն է	120 շահ
Վեցամսեայ "	65 "
Եռամսեայ "	35 "
Մէկ ծանուցումը տողին 40 դարա է :	
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :	
Ստորագրութիւնները առն ամսոյն 1 խն	
եւ 16 խ կը սկսին :	

Դուրս երթալիք ըրողիճերուն ճամբուն
ծախքը ամեն մէկ թիւին համար 20
փարա է :

Երգողոց վերալրերեալ նամակ կամ որ
եւ իցէ գրով թիւն, խմբադրին պիտի
ուզուի . եւ ասոնց ճամբուն ծախ-
քը խրկողին վրայ է :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 31 ՄԱՐՏ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ա ի ն ն ա յ ի դ ե ա պ ա ն ա կ ա ն ժ ո ղ ո վ ն
 խ որ հ դ ա կ ե ո թ ի ն ն ն ի ռ ու ն վ ռ ա յ որ ո շ ե
 ճ ի շ զ լ աւ ր մ ր չ կ ա յ : Յ ա յ ա ն ի է որ խ որ
 հ ի ռ դ ա կ ե ո թ ի ն ն ն ի ռ ծ ա ծ ու կ ա լ ի ո յ մ ր
 ն ա ն եւ մ ի ն չ եւ վ եր ջ ն որ ո շ ու մ մ ր չ ը
 յ ա յ ն է չ ա լ ի ո յ յ ա յ ա ն ղ վ ն :

Վիեննայի Վաֆել լոգդերը իր մարտ
19 թուոյն մէջ՝ Նիսէլըտո կոմսին փե-
տրովար 26 թուով օտար տէրութեանց
քով գտնուող ռուսի դեսպաններուն
խրկած՝ մէկ շրջաբերականը հրատարա-
կեց, որուն մէջ խաղաղասիրական հոգի
մը տեսնուվելով՝ վայրկեան մը հաշտու-
թեան յոյսեր ծագեցան շատերուն սրտին
մէջ. բայց Աւրոպայէն եկած վերջին լա-
զրներուն մէջ աս յոյսերը մարած կ'ե-
րեւնան:

Ռեդրասպուրկի մէջ հրատարակած
Հիւսիսային Մեղչ անունով լրագիրը ռուսաց Սուրբ Սինոդին կողմէն յայտարարուած թիւն մը հրատարակեր է որ բոլոր ռուսաց ազգը զէնք առնելու կը կոչէ Օրթոդոքս եկեղեցւոյն պաշտպանութեանը համար :

Եւ յայտարարութիւնը՝ Նէսէլըտաի շրջաբերականէն ետքը հրատարակված ըլլալուն՝ անոր խաղաղասիրական գիտաւորութիւնները կերպով մը տուակը հանէ, եւ տուած յոյսերը կը զրէ :

Եհուաքիմ Եփեսեցու կոմսին շրջա-
բերական նամակը :

Իւզըրպուրկ 26 փետր. 1855 :
 Փետրվար 18 թուով զրաժ պաշ-
 տոնական նամակս ձեզի իմացուց Ս .
 Լըէքսանդր Ի . կայսեր գահակալու-
 թիւնը : Պատիւ ունեցայ միանգամայն
 ձեզի խրիկելու այն կայսերական յայտա-
 րարութիւնը, որ մեր օգոստափառ տէրն
 իր գահակալութեան առջի օրը հրատա-
 րակեց : Յիշեալ յայտարարութիւնը
 յայտնի կը ցուցնէ այն խորին համոզու-
 մը որով Ս . Կայսրը կը ճաննայ այն
 պարտաւորութեանց ծանրութիւնը ո-
 յոնք կատարելու կոչված է .

Աստուածային նախախնամու-
թիւնը մեծ փորձի մը մէջ այս պարտա-
ւորութիւններն իր վրայ կը դնէ: Այսպի-
նը նախահայրը զահն կ'աւանդէ՝ Ոռու-
սիան անանկ պատերազմի մը մէջ բռնը-
ված կը տեսնէ, որուն նմանը նոր նստող
թաղաւորի մը պատահած ըլլալը պատ-
մութեանց տարեգրութիւններուն մէջ
չտեսնուիր: Ա'ր օգոստապետ տէրն ա-
յն փորձը կ'ընդունի վստահութիւնը Աս-
տուծոյ վրայ դնելով, իր ժողովրդոց ան-
սասանելի անձնանութիւն թեանը վրայ պ-
պահով ըլլալով, եւ իր սիրելի հօրը յի-
շատակին կրօնական մեծարանք մը ընծա-

յեղով : Ի՞ր հայրենական գահը ժառանգած
 քաճ առնեն , որդիական ամենաժուլթեամբ
 երկու պարտաւորութիւն կը ժառանգէ ,
 որոնք միասեւ՝ նուիրական են իրեն : Ըն-
 ղաշինը կը պահանջէ Վորին վեհափա-
 ռութենէն , որ Լստուծոյ կամօքն իր
 ձեռքը արված բոլոր զօրութիւնը աճե-
 ցնէ Ռուսիոյ ամբողջութիւնն ու պա-
 տիւը պաշտպանելու համար : Երկրորդը
 պարզք կը զնէ Վորին վեհափառութեան
 վրայ իր ամեն հոգն ու ջանքը ՚ի գործ
 զնել խաղաղութեան գործը զլուխ հա-
 նելու , որուն հիմունքը արդէն Վիկու-
 դայտս կայսրը հաստատած էր :

Սյայսը Հաւատարիմ կենալով իր օգոստոսիաւ հօրը վերջին յայտարարում թիւններուն մէջ տեսնելով զազաւարներուն, Ուստի լիազօր դեսպաններուն իշխանութիւնը նորոգեց, եւ դէկտեմբեր ամսէն վիճակէ Սիւննայի դեսպանախօսութիւններուն բացվելու ժամանակն աւոնց արված պատուէրները (Թալիմաթ) Հաստատեց :

Աս կերպով Ահիզադայտ կայսեր դի-
տաւորութիւնները ճշգուծեամբ կը կա-
տարվին : Ասոնց նպատակն էր՝ խաղաղու-
թեան բարիքները նորէն տալ Ռուսիոյ
ու Աւրոպայի : Արեւելքի քրիստոնէայ
ժողովրդոց կրօնական ազատութիւնն ու
բարօրութիւնը ապահովցընել առանց
ծիսի խարութեան : Ղաւնուբեան իշխա-
նութեանց առանձնաշնորհութիւնները
բոլոր մեծ տէրութեանց երաշխաւորու-
թեանը տակը դնել : Արեւելքի մէջ մեծ
տէրութեանց մէկ մէկու հակառակ նա-
խանձաւորութիւնը դադրեցընել՝ նոր շը-
փովութեանց առաջին առնելու համար
Ալեքսանդր Կոնստանտինովիչ հետ համաձայնի-
վարտին քննելու այն դաշնադրութիւն
որով իրենք ալ Ղարապանել ու Աս-
փորի նեղույնները գոյելու սկզբունքն
դունած են, եւ ասով ամեն կողման հա-
մար պատուաւոր իրաւախօհութեան մը
հասնիլ :

Ասկզբանց վրայ հիմնեալ խաղաղութիւն մը պատեհազմին աղէտներուն վերջ մը տալով, բոլոր ազգաց օրհնել պիտի տայ նոր կառավարութիւնը։ Վաղ Ռուսիա խորունկ կ'զգայ, եւ Ներսիս պա ալ պէտք է հասկընայ, որ խաղաղութեան վերահաստատութեուն յոյս անպտուղ կը զնայ, թէ որ ըլլալէք իրաւախորհութեան պայմաններն այն արդատահմանէն անդին անցնին, որն որ թաղել պատուոյն զգացումը մեր օգոստոսիաիրիջ որոշմանցը առջեւ դրած է անպատեհելի կերպով։

Ապարը հանդարտութեամբ պիտ
սպասէ ժողովն կանչուիւմ տեւութեան
գիտաւորութիւններուն յայտնութե
նը, որոնցմով իրենց քաղաքականութիւ
նը պիտի առաջնորդովն բոլոր քրիստո

նշու թեան ընդհանուր օգտին վերաբերեալ չափ խնդիրը Ոստիոյ Հեա միտառնու թեամբ լուծելու: Մեր օգոստափառ տէրը առ խորհրդակցութեան մէջ անկեղծ համաձայնութեան հոգւով մը պիտի վարվի:

Եւ չա աս է կայսեր վիտքը, որ Նորին վեհափառութիւնը ինծի յանձնեց իր ա- նունովը ձեզի ծանուցանել :

Ձեզի արված ընդհանուր պատուերը ներքը կը ցուցնեն ձեզի ինչ ճամբայ պիտի բռնեք այդ ձեր գտնոված տեղու թեանց ամեն մէկուն հետ պահպնելը ուղղակի յարաբերութեանց նկատմամբ : Այսպէս ձեր հաւատարմութեանն ու եռանդին վրայ վստահ ըլլալով, իր հօրը ձեզի շնորհած պաշտօնին մէջ կը վերահաստատէ :

Իր կամքն առ է, որ դուք ձեր վարձուներդն ու խօսքերովը ամեն առթի մէջ յայտնի ընէք այն հաւատարմութիւնը որով Ռուսիա դաշնադրութեան օրինաց վրայ հիմնեալ պարտաւորութիւնները կը կատարէ, այն հաստատուն փափաքը որ ունի ամեն դաշնակից ու բարեկամ տէրութեանց հետ սիրով երթալու . վերջապէս այն կնիածութիւնը որ ամեն տէրութեանց իրաւունքներուն անբռնաբարելի ըլլալուն նկատմամբ ունի . նոյն պէս իր հաստատ որոշումը որով կ'ուզէ յարգել տալ այն իրաւունքները որ Մատուածային նախախնամութիւնը կայսեր յանձնած է՝ զինքն իր իրիկին ազգային պատուոյն պահպանն եւ պաշտպան կապուցանելով :

Կը խնդրվի՝ ձեզնէ որ աս նամակը
ծանուցանէք այն արքունեակաց, որուն քով
պատիւ օւնեցած էք փառաւոր եւ սիրե-
լի յիշատակաց արժանի՝ Նիկիոյայոս կայս-
րը ներկայացնելու :

(ሀገራዊ ጥያቄ) ህዲህዲሊሮበስ

ԳԸՐԸՄԵՆ ԵԿԱԾ ԼՈՒՐԵՐ

Ահա ծովէն եկող շողերսուները կա-
րեւոր յուր մը չեն բերեր մեզի :

Դաշնակից զորաց պատրաստու-
թիւնները եւ նոր շնաճ մարտիոցները
լինեցա՞ծի պէս են, եւ անցեալ երկուշաբ-
թի օրը կրակը պիտի սկսի ղեղը Սէվաս-
թօքի գէմը:

Իսրաճրապատիւ Էռմէր փաշային ղօրքերուն մէկ մասը լատինացւոց ապրիլի 4 ին Վատիկէն կ'ապաովն եղեր՝ որ դաշնակից ղօրաց Հնա Ալվասթօրօլն վաւարձակին : Զորոս դապղնական մեծ շնորհաւ Վատիկէն շնաւհանգիտաւն Ալվասթօրօլն ղօրքեր են Էռմէր փաշային ղօրքերը : Մոհադդերուն համար :

Պալաքավայինաւահանդստէն Լնդ
ղիացոց բանակը շինված երկաթուղիի
համար փայտաշէնէն ժողովված ո

Վերջում տարված հազարէն ուեւել դոր-
ծաւորները՝ որոնց մէկ մասը քիւրտ եւ
մէկ մասը ալլանիացի (առնապուլա) են
եղեր ամենն ալ՝ զինեալ, մարտի 25-ին
գիշերը երկու կողմ բաժնւոված մէկ մէկու
հետ կռուեր եւ իրար կոտորելու ելել են։
Բայց խումբ մը անգղիացի զօրք անմիջա-
պէս վրայ հասնելով՝ կռիւը դադարեցու-
ցեր են։ Քիւրտներուն զինաւորը եւ
ալլանիացիներուն հազարապետը զար-
նրվեր մեռեր են։ Քանի մըն ալ ուշիշ
մարդիկ երկու կողմէն մեռեր ու վիրա-
ւորվեր են։

Արքան թէ արպանացիները քիւրտերուն նախատական խօսք զըռցելով՝ ասկից կռիւ ծագեր է մէջերնին :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹԵՆԶԻՄԵԹԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԱՀՄԱՆԱԾ

ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

($\mathbb{Z}_{p^2} \oplus \mathbb{Z}_{p^2} \oplus \mathbb{Z}_{p^2} \oplus \mathbb{Z}_{p^2}^*$)

ԿԼԵՄԵՆՏԻՆԵԱՆ ԿՐԸՅ

ՅՕԴ. 10. Թձէ որ դատաստանաւ տտուգ-
լին, որ ոչ ստակ եւ ոչ ուրիշ բան մը տրված
կամ աւանդված չկայ իրբեւ. կաշառք. այլ
մուրհակ կամ խոտամաղիք մը տրվեր է աս նը.
պատտիւաւ, կամ Թէ մուրհակ տրված չլլալով
միայն պայմանագրութիւն եղած է տրվելի
ընծային վնայջը, եւ խոտաման չկատարվիլը այն.
պիսի արգելքէ մը առջ կէած ըլլայ՝ որուն առ-
ռջքը չէն կըցած առնուլ ոչ կաշառ տուողը
եւ ոչ առնողը. այս կերպ պայմանագրութիւննե-
րը պարզապէս կաշառառութիւն պիտի սեպվին
եւ ընդները՝ կաշառ տուողին, առնողին եւ միջ-
նորդութիւն ընտինը դէմ սահմանված պատիւ-
ները պիտի ընտին:

Միայն թե, այս պարագային մեջ, պայմանեալ ընծային գումարը կաշառ տուողէն տուգանք (ճէրճմէ) պիտի առնուի, եւ նոյնչափ գումար մ'ալ կաշառ առնողէն պիտի առնուի:

ՅՕԴ. 11: Թէ՛ որ մէկը տօրպուած ըլլա՛ծ իր կեանքը կամ, ստացուածքը կամ պատիւը ե՛ւ կամ իր օրինաւոր շահերը մնա՛ծ ազատ պահե՛լու համար կաշառատուութեան միջոցներ գործածելու, եւ ետքը աս բանը ինչանուութեան ծանուցանէ, տուած ստակը ետ առնըլ[ով] իրեն պիտի տրվի, եւ առնողը եւառքին յօղուածին միջև համալսած գրառականն է. ուրիշ պատրիճեր կատարելապէս պիտի լինէ:

Թէ՛ որ կայառ. տալու բռնադատեալ ան
ձր՝ յարմար ժամանակին՝ ոյսինքն բռնադատվե-
լուն պատճառները եւ իր անձնական երկիւղներ
դադրելէ ետեւ բանը չիմացնէ աղեղազիր ս-
տալով բարձրապատիւ մեծ քեզպարտին թե-
որ **Քեքէ Ա.** «Պօլիս կը գտնուիլի, կամ իր դաւա-
ռին կուտակուիլի եւ քաղաքական ժողովուն թե-
ղուրը կը բնակի, եւ թէ՛ որ դորձը ուրիշ ճա-
բով իմացվի, այն անձը կաշառ. առնողին դե-
տաճմանամբ պատիժ տեսիր պիտի կրէ :

ՅՕԿ. 12: Թիւ որ մէլը տերութեան պատօնատարի մը երթնայ իննայ դատատանանկա գործի մը Համար, եւ այն պաշտօնատարը օտառեզերուն Համար՝ բանը որու որ պէտք է նէ իմնցընէ՝ եւ օպաղցյցներով Հատամբ, ոչ միայն մարդուն գործը արարութեամբ կարգի պիտի դրվի, այլ եւ իրմէն ուզված ստանլը՝ առնեն

ուղղող պաշտօնատարն պիտի առնուի, եւ կէսը ամբաստանողին վարձ պիտի տրուի, եւ ստակ ուղղող պաշտօնատար կաշառաւորութեան գէտ սահմանված պատիժները պիտի կրէ :

ՅՕԳ. 13: Թէ որ մէկը գործի մը համար իրեն ընծայ տրվելէն առաջ կամ ետքը՝ բանը գտնէ մինչեւ երկու ամիս եւ ուրիշ ծածկով չեմայցանք՝ բարձրագոյն մեծ եւ պարտքին իմացընէ թէ որ Պ. Պօլին կը գտնուի, կամ իր գաւառին կուսակալին կամ ժողովին իմացընէ թէ որ գործը կը բնակի, այն մարդուն բաժին հաճութիւն պիտի տրուի, եւ անոր տրված գրաւ մը ամբողջ պիտի առնուի կաշառ տուողէն, որ ասկէջ զատ առաջին յօդուածին մէջ սահմանված պատիժներն ալ պիտի կրէ :

ՅՕԳ. 14: Ամեն մարդ ազատ է առաւտուր ընելու եւ գնելու վաճառելու առանց խաղախուսութեան նպատակի մը եւ դատաւարանի պատճառներու: Բնական է որ ասանկ առաւտուրներն ամեն արդէլքէ ազատ պիտի ըլլան: Բայց թէ որ կաշառ առնելու կամ տալու նպատակաւ շարժական կամ անշարժ ստացուած մը առնուի կամ ծախվի ժամանակին եւ տեղւոյն զինքն աւելի կամ պակաս լրացուած մեծ տարբերութեամբ մը, այս կերպ առաւծախները կաշառաւորութիւն պիտի սեպուի, եւ առնողը այն գնած շարժական կամ անշարժ ստացուածին բուն արժողութեանը մէջ եղած տարբերութեան կրկնապատիկը եւ ծախված գնոյն հաւասար գումար մը պիտի վճարէ:

Այս կերպ կաշառ առնելու կամ տալու յանցանքի մէջ գտնուողները նախընթաց յօդուածներուն մէջ սահմանված պատիժները պիտի կրեն:

ՅՕԳ. 15: Տէրութեան ստացուածները վարձ ու տալու հիմնական կանոնն է՝ հրապարակաւ աճուրդի (մեղաւ) հանել:

Բ. Պարսն պաշտօնատարներուն մէջ պիտի, եւ ուրիշ որ եւ է անձինք որ իւրեւր վարձեն առանց աճուրդի, կամ թէ աճուրդի ժամանակ հետամուտ (թախ) եղողները վախճեն, կամ իրենց ազգեցելիները գործածելով կամ ուրիշ խորամանկ ու խարդակ միջոցներ բանեցնելով աճուրդը գողել տան վախճանին չհասած, կամ թէ ուրիշ անունով առ կերպ խաղախ վարձակալութիւններու ընկերան, նոյնպէս եւ այն անձինք որ այս կերպ գործէրու միջնորդութիւն ընեն կամ պատճառ ըլլան, ինչ կարգէ եւ աստիճանէ ըլլան, նախ պիտի պարտաւորին կայսերական գանձուն կրած վնասը հատուցանելու: Թէ որ տէրութեան պաշտօնատար են՝ իրենց պաշտօնէն պիտի հանվին, եւ տարի մը բանտարկութեան կամ երկու տարի արքայի պիտի դատաւարուին:

ՅՕԳ. 16: Տէրութեան եկամուտները վարձ ու տալու գործածված պաշտօնատարը թէ որ ուրիշ հետամուտներ եղած ժամանակը՝ վարձը ինքն տէրութեան եկամուտները վարձու տայ իրեն ընծայ տուողին, տէրութեան գանձուն գող պիտի սեպուի, եւ տան եւ ինքնորդ յօդուածին մէջ գործութեան գէտ սահմանված պատիժները պիտի կրէ:

ՅՕԳ. 17: Թէ որ մէկը ուրիշ մէկու մը ձեռքը յանցանք մը գործել տայ ստակ տալով, եւ այն յանցանքը կաշառքի գէտ սահմանված պատիժէն աւելի ծանր պատժոյ արժանի յանցանք մը ըլլայ, կաշառ առնողը այսինքն ստակ առնելով այն յանցանքը գործողը առած ստակը ետ

պիտի տայ, եւ կաշառ տուողին՝ այսինքն յանցանքը գործել տալու համար ստակ տուողին եւ միջնորդութիւնը (թէ որ կայ նա) հետ կայսերական պատժոյ դատաւարանազօրէն մէջ յանցանքը գործողին գործել տուողին եւ միջնորդութիւնը ընծայողին գէտ սահմանված պատիժները պիտի կրէ:

ՅՕԳ. 18: Օտար տէրութեանց հպատակները որ կայսերական կառավարութեան ծառայութեանը մէջ գտնուին, եւ տէրութեան գանձուն առեւտրական գործողութիւններուն մէջ գործածվին, եւ կաշառքի յանցանքը՝ այսինքն կաշառ տալու առնելու կամ միջնորդութիւն ընելու յանցանքի մէջ գտնուին, իրենց պաշտօնէն պիտի հանվին ու մէկ մ'ալ տէրութեան պաշտօնի մէջ չպիտի գործածվին: Եւ իրենց յանցանքը եւ անոր վնասը եղած որոշումը՝ պաշտօնական կերպով իրենց գնապանատանը պիտի ծանուցուի:

ԳՈՂՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

ՅՕԳ. 19: Որ անձն որ տէրութեան ստակը կամ անոր վերաբերեալ մէկ բանը գողնայ, գողացածին կրկնապատիկը՝ հատուցանելու պիտի դատաւարուի: Թէ որ պաշտօնատար է՝ նա, աստիճանէն ու պաշտօնէն պիտի հանվի, Եւ իրենց պիտի զրկուի, եւ ալ ամենեւեւ տէրութեան պաշտօնի մէջ չպիտի կրնայ մտնել:

Ասկէջ զատ՝ տարի մը շղթայակապ աշխատութեան կամ երեք տարի բանտարկութեան եւ կամ հինգ տարի արքայի պիտի դատաւարուի: Թէ որ գողութեան յանցանքի մէջ գտնուողը տէրութեան կաշառաւորութեան կամ աստիճանատար չէ, յաւիտեան չպիտի կրնայ աստիճանի հասնիլ կամ պաշտօն վարել:

ՅՕԳ. 20: Կառավարութեան հաշուին համար գնելու, վաճառելու կամ շինելու պաշտօն ունեցող մէկը առածին ու տուածին մէջ, ինչպէս նաեւ գնոյն, քանակութեանը եւ շինելու կերպին մէջ խաղախութեան ընելու, գող պիտի սեպուի եւ հետեւաբար նախընթաց յօդուածին մէջ սահմանված պատիժները պիտի կրէ:

ՅՕԳ. 21: Թէ որ նախընթաց յօդուածին մէջ յիշուած գողերը տէրութեան պաշտօնատարու աստիճանատար չեն, նախընթաց յօդուածներուն համաձայն՝ գողացածներու կրկնապատիկը՝ հատուցանելու են, շղթայակապ աշխատութեան, բանտարկութեան կամ արքայի պիտի դատաւարուվին:

ՅՕԳ. 22: Թէ որ տէրութեան վրայ առնելը ունեցողները մէկը մը կամ ուրիշ իրենց առնելը հատուցանելու թուով մը տէրութեան պաշտօնատարի մը ներկայացուցած ժամանակին, նոյն պաշտօնատարը անոնցմէ ստակ առնէ Գլխաւոր անունով, կամ անոնց առնելը վճարելու համար գումար կամ ուրիշ ընծաներ առնէ իրեն վարձատրութիւն, նախընթաց յօդուածներուն մէջ գործութեան գէտ սահմանված պատիժները պիտի կրէ:

ՅՕԳ. 23: Թէ որ նոյն պաշտօնատարն եւ ընդ ընդ մարդիկը կամ անոնց ազգակիցներն ու բարեկամները՝ Գլխաւոր անունով ծանուցված անխառնութիւնը գործեն մէկը մը կամ ուրիշ նոյն պաշտօնատարներուն հաճութեամբ, իրենց գող պիտի պատժուի, եւ այս անխառնութիւններուն հաւանութիւն տուող պաշտօնատարը՝ պաշտօնէն պիտի հանվի, եւ իր հաճութեամբ առնուած ստակին կրկնապատիկը տէրութեան գանձուն պիտի վճարէ:

Կամ բարեկամներ: Ո՛հ, տէր Աստուած, ինչ հասկնում ես այս յամառ լուրթներն:

ԵՆԳԵՂԻՆ

Պէտք է հասկնաւ, որ ես խոհեմ եմ, եւ ոչ ուրիշ բան մը:

ՎԱՂԵՐԻՍ

Բայց վերջապէս կը հաճին սիրոյ թէ կը մերժեն:

ԵՆԳԵՂԻՆ

Չեմ գիտեր:

ՎԱՂԵՐԻՍ

Ինչ, դարձեալ միեւնոյն կերպով կը պատասխանես:

ԵՆԳԵՂԻՆ

Պէտք է չեմ հասկնում որ ես վրայ տէր ունիմ, անանկ չէ:

ՎԱՂԵՐԻՍ

Ահա այս է որ զիս այնչափ կը յուսահատեցուն:

ԵՆԳԵՂԻՆ

Վրէժի գէտ ատելութիւն ունենալ ալ չես հասկնում անանկ չէ:

ՎԱՂԵՐԻՍ

Չէ չեմ տիր: Բայց ասով Բնէ կ'ըլլայ:

ԵՆԳԵՂԻՆ

Այդ ինձի բաւական է, վասն զի քու հատ-

ԸՆԴՈՒՅԻ ՎՐԱՅ

ՅՕԳ. 24: Ամենեւին անպատեհ բան մը չէ զինք վճարելով կամ տրամաբան տալու առիթ մը սեպելով ընդունիլ ու վար գնել քիչ մը պատու եւ ուրիշ առնելու կամ խմելու բաներ որ ազատ ու կարօտեալ մարդիկ կը բերեն կուտան: Նոյնպէս անպատեհ բան մը չէ ընդունիլ այն սակաւադին պատուներն եւ ուրիշ առնելու կամ խմելու բաները որ բարեկամութեան մէջ իրարու կը տրվին իրեն սիրոյ նշան: Աս բնական էր եւ կարօտեալ ու ծառայող արված պարգևներն զատ ուրիշ սրբեկոյն մեծ կամ պղծական ընծաները՝ որ տէրութեան պաշտօնատարները, իրենց Հաճութեանը ծառայներն ու մարդիկը ուրիշ եղանակաւ մը տալու կամ առնելու ըլլան, կաշառ պիտի սեպուի, եւ տուողը առնողը եւ միջնորդողը կաշառի գէտ սահմանված պատիժները պիտի կրեն:

ՅՕԳ. 25: Հրապարակական եւ պաշտօնական ընծաներուն ընդունիլը՝ հատուցանելու կանոնաց համաձայն՝ Ա. հաւատարմութեանը համար կամայք եւ յատուկ հրամանն առաջ ըլլալով կտաւարութեան ծանուցված են: Անոնք որ տուան այս հրամանին ասանկ ընծաներ առնեն կամ տան թէ ազգային եւ անձամբ, եւ թէ անողիցի եւ իրենց մարդոց ձեռքով, կաշառ տուողին ու առնողին գէտ սահմանված պատիժները պիտի կրեն:

ՅՕԳ. 26: Մէկի առնելով այն սովորական պարգևները որ հարսնիքներու եւ ուրիշ արարողութիւններու ժամանակ Հաճութեանը կամ էրիկ մարդոցմէ եւ կամ տէրութեան ստորին զործակալներէն կը արվին, մէկը կարող չէ տալու կամ ընդունելու սրբեկոյն ընծայ մը ոչ Բայն էս դաւ անունով եւ ոչ ուրիշ սրբեկ անունով կամ պատճառաւոր:

Այս կանոնին գէտ գործողները կաշառ տուողին ու առնողին գէտ սահմանված պատիժները պիտի կրեն:

ԴԱՏԱՍՏԱՆԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՏԵՂԻՆ ՎՐԱՅ

ՅՕԳ. 27: Աս կանոնադրութեան մէջ նշանակուած յանցանքներուն գէտ որոշված պատիժներուն գործադրութիւնը՝ դատաւարանի մէջ այն յանցանքները արդարութեամբ եւ անողմնասիրութեամբ առնուողներն են: Կայսերական հրամանագրով պիտի ըլլայ:

ՅՕԳ. 28: Պ. Պօլին բնակող պաշտօնատարներն եւ ուրիշներն, նոյնպէս գաւառաց կառավարիչներն, տէրութեան ստորեւ ժողովուրդներն, զանազան պաշտօնատարներն, կառավարչի տեղակալներն եւ գաւառները գտնուող մեծ ժողովին անդամներն այս յանցանքներով բռնիքները՝ Արդարութեան Բարձրագոյն Ատենին առջեւ պիտի դատուին:

ՅՕԳ. 29: Նախընթաց 27 եւ 28 յօդուածներուն մէջ յիշված ու համարված պաշտօնատարներն անողին, ուրիշ ամեն ստորին կարգի գործակալները, գաւառաց վիճակներուն միւտիքները եւ ուրիշ որ եւ մարդիկ այս յանցանքներուն մէջ գտնուելու ըլլան, ամեն մէկ գաւառին մայրաքաղաքը պիտի դատուին: Ժողովը իր ըրած որոշումը՝ յայտարար գրով մը Արդարութեան Բարձրագոյն Ատենին պիտի խրվէ, որ զանկից ընկնելով թէ որ ընդունին նէ՝ Ա. հաւատարմութեանը հրաման պիտի խնդրէ այն որոշումն ի գործ գնելու համար: Թէ որ Ար-

կնայու ջանքը պարագն ելալը ինձի օգուտ ունի: Արդեն չեմք քեզի որ իմ ամուսնութեանս վրայ խորհուրդ մը ըրած եմ, եւ այն խորհուրդիս համաձայն պէտք չէ որ մայրս իմանայ թէ քեզ կը սիրեմ, թէ ուրիշ մէկը: Պէտք է որ հայրս ալ չիմանայ ու հետեւաբար դուն ալ չիմանաս: Վասն զի թէ որ դուն իմանաս, հայրս ալ մայրս ալ ու բոլոր քեզ տեսնողներն ալ կ'իմանան:

Արեւմ, զիս շատ անխոհեմ տեղ ես դրեր:

Չէ, բայց քու աշխոյժ (քեզին) բնութիւնդ անխոհեմութեան տեղ կը բռնէ:

Այս կրնամ իմ աշխոյժս չափաւորել. զոր օրինակ, ես քեզի հետ խօսած ժամանակս կարծած էր աւելի ինքզինքս զսպել. ու երբեք կ'ընեմ, որ միտքդ յայտնելու մէկ խօսք մը միտ խօսք մը բերեմ քեզի քեզի չափ հանգարտ պիտի ընէ:

Բայց թէ որ այն խօսքը հասկնողներ որ քեզ առնելու միտք չունին:

Ո՛հ, այդ խօսքը չես համարձակիլ ինձի բնելու: Ո՛հ, Բնէ լսեցի, տէր Աստուած:

գարութեան Աստանը տեսնէ, որ յանցանքը բոլոր բաւականին չէ հատուցված յայտարար զրոյն եւ ուրիշ իրերով թուղթերուն մէջ, կրնայ առ բաւականաւոր Պ. Պօլին բերել տալ, հարցաքննել ու դատել:

ՅՕԳ. 30: Երբ որ հարկ ըլլայ տէրութեան պաշտօնակց մը գաւառ ու հարցաքննել վերջիվերջալ գործերուն ոչ ուրիշ զրոյն մը համար, Թանգիմարի ժողովին առջեւ պիտի դատուի, եւ այն դատին վրայ ընծայված յայտարար գրութիւնը կամ տեսնողը թուղթ տէրութեան պաշտօնակց ժողովին ալ պիտի ըրնորվի եւ Ա. հաւատարմութեան պիտի ներկայացուի:

ՅԱՏԱՍՏԱՆԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Ա. Երբ ինչեւ շոր գլխին երեսն նիւթ եղած զանազան կէտերուն վրայ Պայսերակա պատժոյ դատաւարանազօրէն մէջ որոշված պատիժները՝ որ մինչեւ հիմայ գործադրելի են, այս կանոնադրութեան հրատարակված օրէն խափանված են, եւ այսուհետեւ աս կանոնադրութեան որոշումները ի գործ պիտի դրվին:

ԱՐՏԱՏԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԸՆԳՎՈՐԵ: Խորհրդարանները Ա. Թագուհւոյն առաջարկութեամբ հրաման ըրին 2 միլիոն լիւրա միլիոն փոխ տալու Սարտիկայի կառավարութեան:

— Թայիւ լուրերը յօդուած մը կը հրատարակէ, որուն մէջ կը ջանայ հաստատելու, թէ սողոյք եւ իրական խաղաղութիւն մը հաստատուելու համար պէտք է որ Այվանթօրս կործանի:

Այլեւ նաեւ, թէ Անգլիա պատճառունի յարաբերութեամբ պատերազմը շարունակելու, որ իր ղեկավարական համար վերահաստատէ:

ԳՆԱԳՎՈՐԵ: Կայսեր ճանապարհորդութեանը վրայ օր առ օր անգամ եւրոպայէն եկած լուրերը տարակուսական եւ մէկ մէկու հակասակ են:

Ոմանք կրնան թէ, կայսրը Անտարա պիտի երթայ Ա. Երթորիս Թագուհին Փարիզ հրաւիրելու՝ մայիսի մէկին բացուելիք համաշխարհական արուեստահանդէսն (էքսփօզիցիօն) իր ներկայութեամբ պատուելու համար:

Ոմանք ալ կրնան թէ, կայսրը Ա. Երթորիս պիտի երթայ Ա. Երթորից կայսեր հետ տեսնուիլու, եւ քանի մը օր հոն կենային ետեւ թարիքատ պիտի իջնայ, նաեւ պիտի նստի ու Ա. Պօլին երթայ, եւ Այսթրուհին հոն թողնելով Գլխաւոր պիտի երթայ:

Աս երկու լուրերուն սրին հաւատալու է չեք գիտեր. բայց երկուքն ալ հաւանական կերեւան, որովհետեւ թէ

ԵՆԳԵՂԻՆ

Պէտք է հիմայ հանդարտ չես. թէ որ քեզի խօսք տամ որ քեզին ուրիշներ չ'ըլլամ, աւելի հանդարտ կ'ըլլաս:

ՎԱՂԵՐԻՍ

Թէ որ այդ խօսքը տաս, մ'չ ուրախութեան կը խնդրենայի. այս, այնչափ կուրախանայի որ...

ԵՆԳԵՂԻՆ

Իսկոյն կ'ըլլայի ամենուն կ'իմացուի իր: Տես ինչպէս քու ուրախութեանդ ստուգութիւնը եւ յուսահատութեանդ անշարժութիւնը գաղափրի պիտի կարողանային յայտնել, եւ երբ մայրս իմանար ընտրութիւնս, անշուշտ անոր հաւատալը պիտի ընէր. ուստի մի ներշնչար խորհուրդ քեզմէ պահելու համար:

ՎԱՂԵՐԻՍ

Ա. հասկնում պարտաւոր, եւ որովհետեւ զիս պարտաւորեցիր քեզի բնելու, եւ հա իմացայ որ դուն այսօր Պ. Թախտուտին հետ պիտի կարգուի:

ԵՆԳԵՂԻՆ

Իտրել է:

ՎԱՂԵՐԻՍ

Իս ալ անոր համար ես դարձայ եկայ:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՈԳԻՆ

ՀԱԿԱՌԱԿՈՒԹԵԱՆ

ԿՈՏԱՆԻՍԿՈՒԹԻՒՆ

(Հարգանքներով)

ՏԵՍԻԼ Ե.

ԵՆԳԵՂԻՆ, ՎԱՂԵՐԻՍ

ՎԱՂԵՐԻՍ

Ահա, կրկին եկայ օրիորդ: Անանկ որոշելով, որ մինչեւ միտքը հասկնում փարիզ չալուի դառնամ: Շնորհիւ, բռնած ծածկով համբերութիւն հատուց, ալ ձանձրացայ. չէ, ալ չեմ կրնար կոր ինքզինքս զսպել. Երբ կը մտածեմ որ հոս գալէս ի վեր ոչ ահա, ոչ մեծարանքս, ոչ աղաչանքս եւ ոչ յանդիմանական խրատներս չ'ըլլին քեզմէ խօսք մը բերուելու, որ զիս վստահեցունէր: Երբ քեզի ամենատարակի սիրոյ խօսքը կ'ընեմ, ցոյց տուած հանգարտութիւնը ու անհոգութիւնը ինչը չառնէր. ինչու որ, սովորաբար, մարդկանց կամ երախտագիտութիւն կը յուշուեն, կամ արհամարհանք, կամ դուրս եւ

